

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	7
ÖNSÖZ	11
İÇİNDEKİLER	13
KISALTMALAR	19
GİRİŞ	23

BİRİNCİ BÖLÜM

ÜCRETSİZ İZİN KAVRAMI, UNSURLARI VE HUKUKİ NİTELİĞİ

Ş1. ÜCRETSİZ İZİNİN İŞLEVİ, KAVRAMI VE UNSURLARI	27
I. ÜCRETSİZ İZİN UYGULAMALARININ ÖNEMİ VE İŞLEVİ	27
A. Genel Olarak	27
B. İşgücü Piyasası Yönünden	27
C. Temel Hak ve Hürriyetlerin Etkin Kullanımı Bakımından	29
D. Ücretsiz İzin Uygulamalarının Olumsuz Etkileri.....	32
II. ÜCRETSİZ İZİN KAVRAMI	34
A. Ücretsiz İzne İlişkin Yasal Düzenlemeler ve Ücretsiz İzin Kavramı	34
B. Memurların Aylıksız İzin Hakkı ve Ücretsiz İzinle Kıyası	39
III. Ücretsiz İzinin Unsurları	41
A. Genel Olarak	41
B. İrade Beyanı	43
1. İradi Ücretsiz İzinin Unsuru Olarak İrade Açıklaması.....	43
2. Kanuni Ücretsiz İzinde Tek Taraflı İrade Beyanı.....	44
3. İradi Ücretsiz İzinde Tarafların Anlaşması	47
C. Kanuni Ücretsiz İzinin Unsuru Olarak Meşru Bir Sebebin Varlığı	51
1. Genel Olarak.....	51
2. Meşru Sebep Kavramı ve Ücretsiz İzinde Meşru Sebebin Varlığı	53
3. Meşru Sebebin Kanundan Kaynaklanması	54
D. Asli Edimlerin Yerine Getirilmemesi.....	61
1. İş Sözleşmesinde Asli ve Yan Edim Kavramı	61
2. Asli Edimlerin Yerine Getirilmemesi	62
3. Ücretsiz İzinde Yan Edimlerin Durumu	67

E. Meşru Sebep Unsuru ile Asli Edimlerin Yerine Getirilmemesi Unsuru Arasında İlliyyet Bağı.....	69
Ş2. ASKI HALİ TEORİSİ VE ÜCRETSİZ İZİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ	72
IV. ASKI HALİ TEORİSİ VE İŞ HUKUKUNDA ASKI HALİ	72
A. Askı Hali Teorisi.....	72
B. İş Hukukunda Askı Hali	75
V. ÜCRETSİZ İZİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ	79
VI. ÜCRETSİZ İZİNİN ASKI HALIYLA İLİŞKİSİ VE İŞ HUKUKUNDA BAŞLICA ASKI HALLERİ	81
A. Ücretsiz İzin Askı Haliyle İlişkisi.....	81
1. Genel Olarak	81
2. İradî Ücretsiz İzin Askı Haliyle İlişkisi.....	82
3. Kanunî Ücretsiz İzin Askı Haliyle İlişkisi	83
B. İş Hukukunda Ücretsiz İzin Dışındaki Diğer Başlıca Askı Halleri	86
1. Genel Olarak	86
2. Grev ve Lokavt	86
a. Yasal Grev ve Lokavt Hali	86
b. Yasadışı Grev ve Lokavt ile Toplu Eylem Hakkı.....	91
3. Kanunî Bir Ödevin Yerine Getirilmesi veya Muvazzaf Askerlik Dışında Silahaltına Alınma	92
4. İşçinin Ücretinin Ödenmemesi Nedeniyle Çalışmaktan Kaçınma Hakkı.....	94
5. Ciddî ve Yakın Bir Tehlikenin Varlığı Nedeniyle Çalışmaktan Kaçınma Hakkı.....	99
6. Zorlayıcı Sebepler.....	101
7. Kısa Çalışma	103
8. Profesyonel Sendika Yöneticiliği	107
9. Hastalık Hali	109
10. İşçinin Gözaltına Alınması veya Tutuklanması	110
11. Mazeret İzinleri	111
12. Analık Hali	113
13. Mevsimlik İş Sözleşmeleri	116
14. Diğer İş Kanunları ile Türk Borçlar Kanunu'nun Hizmet Sözleşmelerine İlişkin Hükümlerindeki Askı Halleri	118
a. Basın-İş Kanunu'nda Askı Hallerine Dair Düzenlemeler	118
b. Deniz-İş Kanunu'nda Askı Hallerine Dair Düzenlemeler.....	120
c. TBK'da Askı Hallerine Dair Düzenlemeler	121

C. Askı Hali Niteliğinin Tartışmalı Olduğu Durumlar	122
1. Genel Olarak	122
2. İşe İade Davası Sonrası Boşta Geçen Süre	123
2. Yıllık Ücretli İzin ve Diğer Ücretli Tatiller	126

İKİNCİ BÖLÜM

ÜCRETSİZ İZİN TÜRLERİ VE ÜCRETSİZ İZİN NİTELİĞİNDE OLMAYAN UYGULAMALAR

Ş1. ÜCRETSİZ İZİN TÜRLERİ.....	129
I. GENEL OLARAK.....	129
II. KANUNİ ÜCRETSİZ İZİN.....	130
A. Genel Olarak	130
B. Yasal Düzenlemeler	133
1. Genel Olarak.....	133
2. Doğum Sonrası Yarım Çalışma İzni ve Doğum Sonrası Ücretsiz İzin	135
a. Genel Olarak.....	135
b. Doğum Sonrası Yarım Çalışma İzni.....	137
c. Doğum Sonrası Ücretsiz İzin	143
3. Koruyucu Aile Olma Nedeniyle Ücretsiz İzin	146
4. Ücretsiz Yol İzinleri	147
5. Bedelli Askerlik Hizmeti	152
6. Covid-19 Pandemisi Kapsamında Ücretsiz İzin	156
a. Genel Olarak.....	156
b. Fesih Yasağı.....	158
c. İşverenlere Tanınan Kanuni Ücretsiz İzin Hakkı	162
7. Avukatlık Stajı Amacıyla Ücretsiz İzin	168
C. Yönetmeliklerle Öngörülen Ücretsiz İzin Halleri	175
1. Genel Olarak.....	175
2. Ücretsiz Gebelik İzni	176
3. Toplum Yararına Çalışma Programı Kapsamında İstihdam Edilenlerin Ücretsiz İzin Hakları	181
III. İRADİ ÜCRETSİZ İZİN.....	185
A. Genel Olarak	185
B. İradi Ücretsiz İzinde Taraf İradelerinin Rolü	190
C. Teklifin İşveren Tarafından Yapılması.....	195

1. Genel Olarak	195
2. İradî Ücretsiz İzinin Çalışma Koşullarında Esaslı Değişiklik Oluşturması.....	198
a. Ücretsiz İzin Tekliflerinde Uyulması Gereken Usul.....	198
b. Usule Uygun Olmayan Ücretsiz İzin Teklifleri.....	204
c. İş Sözleşmesi veya Toplu İş Sözleşmesinde İşverene Ücretsiz İzin Yetkisinin Tanınması	210
3. Feshin Son Çare Olması İlkesinin Uygulanmasında İradî Ücretsiz İzinin Rolü.....	213
D. Teklifin İşçi Tarafından Yapılması.....	217
1. Genel Olarak	217
2. Çalışma Koşulu Haline Gelen Ücretsiz İzin Uygulamaları	222
§2. ÜCRETSİZ İZİN NİTELİĞİNDE OLMAYAN UYGULAMALAR VE İŞ HUKUKUNDA DÜZENLENMESİ GEREKEN KANUNİ ÜCRETSİZ İZİNLER	226
IV. ÜCRETSİZ İZİN NİTELİĞİNDE OLMAYAN UYGULAMALAR VE HUKUKİ SONUÇLARI.....	226
A. İşverenin Tek Tarafli Ücretsiz İzin Uygulaması ve İşveren Temerrüdü.....	226
B. İşçinin Tek Tarafli Ücretsiz İzin Uygulaması ve Hukuki Sonuçları.....	231
V. İŞ HUKUKUNDA KANUNİ ÜCRETSİZ İZNE İLİŞKİN DÜZENLEME ÖNERİLERİ.....	234
A. Genel Olarak.....	234
B. Memurlara İlişkin Aylıksız İzin Düzenlemeleri ve İş Hukukuna Uygulanabilirliği	234
1. Genel Olarak	234
2. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'ndaki Aylıksız İzin Düzenlemeleri.....	236
3. Aylıksız İzin Düzenlemelerinin İş Hukukuna Uygulanabilirliği	247
C. Temel Hak ve Hürriyetlerin Etkin Kullanılması Bakımından Diğer Kanuni Ücretsiz İzin Önerileri	254

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÜCRETSİZ İZİNİN HUKUKİ SONUÇLARI VE ÖZELLİKLİ DURUMLAR

§1. ÜCRETSİZ İZİNİN HUKUKİ SONUÇLARI	261
I. ÜCRETSİZ İZİNDE TARAFLARIN HAK VE BORÇLARI.....	261
A. Ücretsiz İzinde İş Görme Borcu ve İşçinin Başka İşte Çalışması	261
1. Genel Olarak	261
2. İradî Ücretsiz İzin Bakımından.....	264

3. Kanuni Ücretsiz İzin Bakımından	266
B. Ücretsiz İzin Ücret Ödeme Borcu, Prim, İkramiye, Yan Ödemeler ve İşverence Sağlanan Diğer Menfaatlere Etkisi	270
C. Ücretsiz İzinde İşçiyi Gözetme Borcu ve Sadakat Borcu.....	275
D. Ücretsiz İzin Eşit Davranma Yükümlülüğüne Etkisi	278
E. Ücretsiz İzin Rekabet Yasağına Etkisi	282
F. Ücretsiz İzin Teslim ve Hesap Verme Borcuna Etkisi.....	283
G. Ücretsiz İzin İşveren Tarafından Sağlanan Alet ve Araçlara Etkisi	284
H. Ücretsiz İzin İşverence Sağlanan Konuta Etkisi	286
İ. Ücretsiz İzin Kreş ve Kantin Haklarına Etkisi.....	290
J. Ücretsiz İzin İşçi Buluşlarına Etkisi.....	292
II. ÜCRETSİZ İZİNİN KIDEME BAĞLI HAKLARA ETKİSİ.....	294
A. Genel Olarak	294
B. Ücretsiz İzin İş Güvencesindeki Altı Aylık Kıdeme Etkisi.....	294
C. Ücretsiz İzin İhbar Sürelerine Etkisi.....	297
D. Ücretsiz İzin Kıdeme Tazminatına Etkisi.....	301
E. Ücretsiz İzin Yıllık Ücretli İzne Etkisi	308
F. Ücretsiz İzin Kıdeme Bağlı Diğer Haklara Etkisi	317
III. ÜCRETSİZ İZİNİN ZAMANAŞIMI VE HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRELERE ETKİSİ	319
IV. ÜCRETSİZ İZİNİN SOSYAL SİGORTALILIĞA ETKİSİ.....	320
A. Genel Olarak	320
B. Sigortalılık Niteliği ve Prim Ödeme Gün Sayısına Etkisi.....	321
C. Kısa ve Uzun Vadeli Sigorta Kolları ile İşsizlik Sigortası Kanunu Kapsamında Yapılan Yardımlara Etkisi	329
1. Kısa Vadeli Sigorta Kolları Bakımından	329
2. Uzun Vadeli Sigorta Kolları Bakımından	336
3. İşsizlik Sigortası Kanunu Bakımından.....	338
V. ÜCRETSİZ İZİNİN TOPLU İŞ HUKUKUNA ETKİSİ.....	340
A. Genel Olarak	340
B. Ücretsiz İzin Sendika Üyeliğine ve Sendika Kuruculuğuna Etkisi.....	341
C. İşyeri Sendika Temsilcisinin ve Amatör Sendika Yöneticisinin Ücretsiz İzne Çıkarılması.....	349
D. Toplu İş Sözleşmesinden Yararlanma ve Ücretsiz İzin.....	352
VI. ÜCRETSİZ İZİNİN SONA ERMESİ VE ÜCRETSİZ İZİNDE İŞ SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ.....	356

Ş2. ÜCRETSİZ İZİNİN HUKUKİ SONUÇLARI VE ÖZELLİKLİ DURUMLAR.....	364
VII. BELİRLİ SÜRELİ İŞ SÖZLEŞMELERİNDE ÜCRETSİZ İZİN UYGULAMASI	364
VIII. ASGARİ VE AZAMI SÜRELİ İŞ SÖZLEŞMELERİNDE ÜCRETSİZ İZİN UYGULAMASI.....	367
IX. DENEME SÜRESİ VE ÜCRETSİZ İZİN UYGULAMASI.....	369
X. ÜÇLÜ İŞ İLİŞKİLERİNDE ÜCRETSİZ İZİN UYGULAMASI	373
A. Geçici İş İlişkisi ve Ücretsiz İzin Uygulaması.....	373
B. Asıl İşveren – Alt İşveren İlişkisi ve Ücretsiz İzin Uygulaması.....	380
C. İşyeri Devrinde Ücretsiz İzin Uygulaması.....	385
D. İş Sözleşmesinin Devrinde Ücretsiz İzin Uygulaması	390
XI. DİĞER ASKI HALLERİYLE ÜCRETSİZ İZİNİN ÇAKIŞMASI	391
XII. ÜCRETSİZ İZİNDE İŞÇİYE BİR MİKTAR ÜCRET ÖDENMESİ VEYA TARAFLARIN BU YÖNDE ANLAŞMASI	395
XIII. ÜCRETSİZ İZİNİN NAFKA VE İCRA BORÇLARINA ETKİSİ.....	398
SONUÇ.....	401
YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	411